

Skolans ansvar för kränkningar utanför skoltid

Caroline Dyrefors Grufman

BEO vid Skolinspektionen

- Kansli med ca 20 anställda; kanslichef, administratörer, skolexpert och jurister.
- Rådgivningstelefon för elever, föräldrar och skolor – öppen 1,5 timmar tre dagar i veckan.

Hur påverkas barnen?

- Ont i magen varje dag.
- Flera mår mycket dåligt – funderar på självmord.
- Kommer efter i skolarbetet – otrygg skolmiljö ger sämre resultat.
- Nätkränkningar dygnet runt – stor spridning – skolans ansvar detsamma.
- Blir inte tagna på allvar.
- Skulden läggs på offret.
- Utsatta blir utpekade – får sitta i lärarrummet på rasten.

Vad gör BEO?

- Tar emot och utreder anmälningar om kränkande behandling enligt 6 kap i Skollagen.
- Driver skadestandsprocesser.
- Informerar om bestämmelsernas tillämpning.
- Samarbetar med andra myndigheter, ombudsmän och organisationer med mera.

Bakgrunden till lagstiftningen

- Omfattningen av kränkande behandling.
- Brist på framgång i skadeståndsprocesser.
- Internationella åtaganden om mänskliga rättigheter – bland annat Barnkonventionen.

Lagstiftning

- 6 kapitlet i Skollagen - SFS 2010:800 – Åtgärder mot kränkande behandling.

(Före 1 juli 2011 - 14 a kap. Skollagen – SFS 1985:1100)

Lagstiftarens budskap

Förskola och skola ska vara en frizon från
kränkande behandling =

Nolltolerans!

Kränkande behandling

KRÄNKANDE BEHANDLING - Barn- och elevombudet

Ett uppträdande som utan att vara diskriminering kränker ett barns eller en elevs värdighet.

DISKRIMINERING - Diskrimineringsombudsmannen

Ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet och som har samband med diskrimineringsgrunderna - *Kön, Etnisk tillhörighet, Religion och Annan trosuppfattning, Sexuell läggning, Funktionshinder, Könsöverskridande identitet och Ålder.*

Exempel på kränkande behandling

- **Fysiska angrepp**

Slag, sparkar, stryptag, spotta på en elev/ägodelar, gömma/förstöra elevs saker, klippa av hår etc.

- **Angrepp med ord**

Nedsättande kommentarer, ”hora”, ”ful du är” etc.

- **Psykiska angrepp**

Utfrysning, stirra, göra tecken åt någon.

Vad säger lagen om skolans ansvar för kränkningar utanför skoltid?

Omfattningen av skolans ansvar

- Anser sig utsatt för kränkande behandling *i samband med verksamheten* - 10 §
- Koppling till verksamheten; jfr Skolverkets allmänna råd - Arbetet mot diskriminering och kränkande behandling (SKOLFS 2012:10)
- Praxis – Hovrätten för Västra Sverige dom den 25 oktober 2012, mål nr T 3021-11

Krav på verksamheterna

- Målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling – 6 §
- Förebygga och förhindra kränkningar – 7 §
- Plan mot kränkande behandling – 8 §
www.planforskolan.se
- Anmäla, utreda och åtgärda kränkningar – 10 §

Statistik

- Ca 1 100 anmälningar inkommer till Skolinspektionen/BEO varje år.
- Ca 600 anmälningar handläggs av BEO.
- Ca 80 % av anmälningarna avser grundskolan.
- Ca 35 % av anmälningarna avser personalkränkningar (17 % av kritikbesluten).
- Ca 80 % avser verbala kränkningar.
- Ca 60 % avser fysiska kränkningar.

Statistik, forts.

- Fler pojkar utsatta för fysiska kränkningar.
- Fler flickor utsatta för utfrysning och nätkränkningar.
- Lika många flickor som pojkar utsatta för verbala kränkningar.

BEO:s vision- det går att stoppa kränkningar

- Med nolltolerans mot kränkningar.
- Med ett gemensamt synsätt på vad nolltolerans är.
- Med ett gemensamt och systematiskt förebyggande arbete där elever, lärare och föräldrar deltar.
- Med vuxna som tar barn och elever på allvar och lyssnar.
- Med hög vuxennärvaro i skolan.

Kontaktuppgifter

Webbplats

www.skolinspektionen.se/beo

E-post

beo@skolinspektionen.se

Telefon

08-586 080 00